

МІГРАЦІЙНА КРИЗА І ПОЛІТИКА РОЗШИРЕННЯ КОРДОНІВ ЄС

Мета курсу – ознайомлення з розвитком міграційної кризи і політикою розширення кордонів ЄС, причинами, типами і наслідками міграції до держав ЄС у ХХ-ХХІ ст.; інструментами та напрямками діяльності, зокрема у сферах захисту прав людини, демократії та формування загальноєвропейського інтеграційного простору, особливостями і формами співпраці ЄС з іншими міжнародними організаціями, державами-членами, неурядовим сектором щодо врегулювання міграційної кризи; формування навичок щодо розуміння економічного чинника міжнародної міграції до ЄС як одного з центрів трудової міграції.

Міжпредметні зв'язки. Вивчення навчальної дисципліни «Міграційна криза і політика розширення кордонів ЄС» базується на набутих знаннях з наступних ОК: «Історія міжнародних відносин», «Міжнародні відносини та світова політика», «Країнознавство», «Теорія міжнародних відносин», «Зовнішня політика України», «Зовнішня політика країн Західної Європи», «Міжнародні організації», «Регіональні підсистем міжнародних відносин», «Конфліктологія та теорія переговорів», інтегрується з дисципліною «Аналіз зовнішньої політики».

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування таких компетентностей: вміння збирати, аналізувати, систематизувати інформацію про міграційні процеси як у світі так і на регіональному рівні.

Програмні результати навчання:

знати: знати сутність наукової термінології, пов'язаної з міграційною кризою та політикою розширення кордонів ЄС; еволюцію та перебіг міграційної кризи ЄС; політику розширення кордонів ЄС; основні причини міграції до ЄС; основні види міграції до ЄС; особливості гуманітарного чинника у політиці ЄС; ключові шляхи врегулювання міграційної кризи ЄС; особливості культурної дипломатії як засобу врегулювання міграційної кризи ЄС;

вміти: аналізувати кризові процеси у міжнародних відносинах; виділяти і характеризувати особливості розширення кордонів ЄС на Схід і Південь; аналізувати сутність сучасних міграційних процесів у світі, спричинених глобалізацією, деколонізацією, економічним фактором; аналізувати міжнародні конфлікти як чинник міграційних потоків; аналізувати політику держав ЄС щодо врегулювання міграційної кризи 2015-2020 рр.; використовувати теоретичні та практичні підходи до врегулювання міжнародних криз; прогнозувати перебіг і розвиток міжнародних криз, зокрема сучасної міграційної кризи ЄС;

володіти: навиками аналізу проблем сучасної міграційної кризи у країнах ЄС в контексті загострення міжнаціональних відносин та перегляду політики розширення кордонів ЄС.

Змістове наповнення навчальної дисципліни:

Поняття міжнародної міграції. Види і причини міжнародної міграції. Соціально-політичні та економічні чинники міграції. Переслідування за політичні погляди як фактор міграції. Безпосередня загроза життю як чинник міграції. Природні катаклізми і стан екології як фактор міграції. Просторовий характер міграційних процесів. Часовий характер міжнародної міграції. Остаточна та сезонна міграція. Основні центри міжнародної міграції. Міжнародне і національне законодавство, яке регулює питання міжнародної міграції.

Витоки міграції до Європейського Союзу. Історичні особливості міграції до країн Європейського Союзу. Європейський Союз як інтеграційне об'єднання держав. Деякі доктринальні підходи до тлумачення поняття «європейська інтеграція». Європейський Союз як один з найпривабливіших центрів міжнародної міграції у світі. Сучасний стан міжнародної міграції у межах Європейського Союзу та до Європейського Союзу з третіх країн. Міграційна криза ЄС 2015 року. Класичні теорії та моделі міграційних процесів. Гравітаційні моделі. Закони розвитку міграційних потоків, сформовані провідними вченими. Підходи до класифікації міграційних моделей. Моделі міграційних потоків. Підходи до моделювання міграційних потоків (правило Ціпра, законі Лі). Моделі просторової дифузії. Моделі міграційної структури. Методологічний інструментарій аналізу та прогнозування міграційних процесів у сучасному світі.

Способи врегулювання міграційної кризи. Стимування потоку біженців. Інститути з врегулювання міграційної кризи ЄС. Діяльність УВКБ ООН. Захист кордонів та запобігання нелегальній міграції. Створення єдиної системи притулку. Способи інтеграції мігрантів. Оптимізація міграційної політики ЄС. Допомога найбільш вразливим категоріям біженців. Створення додаткових центрів прийому біженців. Європейська Рада, Європейська комісія, Рада Європейського Союзу як політичні наднаціональні інститути, покликані врегулювати питання міграційної кризи. Європейський парламент як орган, наділений повноваженнями приймати рішення щодо політики у справах біженців. Політика Ангели Меркель щодо врегулювання міграційної кризи ЄС. Політика «відкритих дверей» для біженців. Політика Еманюеля Макрона щодо мігрантів.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни: 3 кредити ЄКТС, загальний обсяг 90 годин, у т.ч. – 36 годин аудиторних занять і 54 годин – самостійна та індивідуальна робота.

Форма семестрового контролю: залік.

**Викладач – Тараненко Ганна Геннадіївна, кан. політ. наук; доцент
кафедри міжнародних відносин та туризму.**